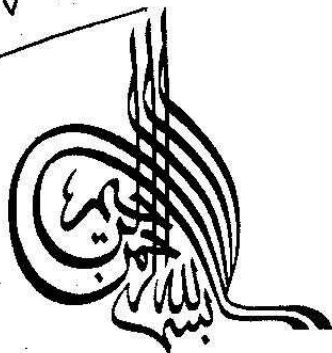

۲۰۹۵۷۷۳۰

آسیب شناسی شبکه‌های اجتماعی با تأکیدی
بر سیاست جذابی جمهوری اسلامی ایران

عبداله میرفردی

سرشناسه	میرفردی، عبدالله، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	آسیب‌شناسی شبکه‌های اجتماعی با تأکیدی بر سیاست جنایی جمهوری اسلامی ایران/ عبدالله میرفردی.
مشخصات نشر	تهران: هوشمند تدبیر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۲۰۸ ص.: مصور، جدول.
شابک	978-600-418244-7
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	فضای مجازی -- ایران -- جنبه‌های سیاسی
موضوع	Cyberspace -- Iran -- Political aspects
موضوع	شبکه‌های اجتماعی پیوسته -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	Online social networks-- Social aspects
موضوع	فضای مجازی -- ایران -- تدابیر ایمنی -- سیاست دولت
موضوع	-- Security measures -- Government policy -- IranCyberspace
موضوع	ماهواره‌ها -- ایران -- جنبه‌های حقوقی
موضوع	Artificial satellites -- Legal aspects -- Iran
رده بندی کنگره	HM۷۱
رده بندی دیویی	۳۰۴/۴۸۳۳
شماره کتابشناسی ملی	۹۰۰۱۷۱

نام کتاب:

آسیب شناسی شبکه های اجتماعی با تأکیدی بر سیاست جنایی جمهوری اسلامی ایران

مؤلف: عبدالله میرفردی

ناشر	 هوشمند تدبیر
مدیرمسئول	 محمد قجر
مدیر اجرایی	 فهیمه حسنوی
صفحه آرایی	 علیرضا احمدی
طراحی جلد	 مصطفی حسن‌نژاد
نوبت چاپ	 زمستان ۱۳۹۸
تیراژ	 ۱۰۰ نسخه
قیمت	 ۱۲۰۰۰۰ ریال
شابک	 ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۸-۲۴۴-۷

انتشارات هوشمند تدبیر

آدرس و شماره تلفن ناشر: تهران، میدان فردوسی، خیابان انقلاب، خیابان شهید موسوی (فرصت سابق)،

کوچه اعتماد مقدم، پلاک ۳، واحد ۲

تلفن: ۶۶۴۷۹۶۷۵ ۸۸۳۴۹۶۹۴ ۰۹۱۳۳۸۶۱۲۶۷

۹	مقدمه
۱۵	فصل اول: شبکه‌های اجتماعی
۱۵	شبکه‌های اجتماعی مجازی
۱۷	شبکه‌های اطلاعاتی و ارتباطی
۱۹	تعاریف و مفاهیم
۲۳	اهمیت و ضرورت فعالیت علمی در پیش رو از حیث منافع و مضار شبکه‌های اجتماعی
۲۵	کارکردها شبکه‌های مجازی و تاثیر آن بر روابط اجتماعی
۲۶	اهداف شبکه‌های مجازی و تاثیر آن بر روابط اجتماعی
۲۷	مزایای شبکه‌های اجتماعی
۳۵	پیامدهای منفی شبکه‌های اجتماعی
۳۷	سازو کار قانونی تجارت فضای مجازی و پیام رسان‌های اجتماعی قانون مجازات اسلامی
۴۰	مبحث اول: مفهوم جرایم فضای مجازی و فواید جرم انگاری آنها
۴۱	گفتار اول: بررسی عناصر مسئله جرایم فضای مجازی
۴۱	بند اول: عنصر قانونی جرم (قوانین) جرم تجارت الکترونیک
۴۹	بند دوم: عنصر مادی جرایم در فضای مجازی
۵۰	بند سوم: عنصر معنوی جرم
۵۱	گونه شناسی جرایم فضای مجازی
۵۱	بند اول: دسترسی غیرمجاز
۵۵	بند دوم: جعل رایانه ای
۵۷	بند سوم: رمزگیری
۶۱	بند چهارم: سرقت هویت
۶۴	بند پنجم: کلاهبرداری
۶۸	بند ششم: افشای داده ها و تعرض به حریم خصوصی
۶۹	بند هفتم: هرزه نگاری در فضای مجازی
۷۲	بند هشتم: نقض حقوق کودک در فضای مجازی
۷۷	ارزش و چگونگی تحقق دلیل (اثبات) در فضای مجازی

۸۱	گفتار دوم: مفهوم جرایم مرتبط با فضای مجازی
۸۳	گفتار سوم: فواید جرم انگاری سوء استفاده از داده های رایانه ای
۸۳	بند اول: غیر اخلاقی بودن تخلفات مرتبط با رایانه
۸۴	بند دوم: مقایسه خسارت داده یا خسارت اموال فیزیکی
۸۴	بند سوم: تشویق نوآوری
۸۵	بند چهارم: کافی نبودن قواعد مسئولیت مدنی
۸۵	بند پنجم: هزینه دعوای حقوقی
۸۶	مبحث دوم: شمار جرایم مرتبط با فضای مجازی
۸۶	گفتار اول: سرقت در فضای مجازی
۸۷	بند اول: مفهوم مال سرقت در فضای مجازی
۸۹	بند دوم: ربودن
۹۰	بند سوم: تصاحب
۹۲	بند چهارم: قصد محروم کردن نامی مالک
۹۴	گفتار دوم: پولشویی
۹۶	گفتار سوم: تامین مالی فعالیت های تروریستی
۹۷	سیاست کیفری جمهوری اسلامی در خصوص فضای مجازی
۹۸	انواع رسانه ها ارتباطی
۹۸	رسانه ها از حیث پیوند باز و بسته
۹۹	جرم انگاری استفاده از تجهیزات ماهواره ای
۹۹	پیشینه ی تاریخی بحث
۱۰۳	فصل دوم: مبانی نظری
۱۰۵	وجدان عمومی مبنای جرم انگاری
۱۱۰	اصول جرم انگاری
۱۱۲	نظریه های موتون و جامعه ی ایران
۱۱۳	آسیب شناسی فرایند رسیدگی به جرم استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره
۱۱۷	فصل سوم: مبانی قانونی
۱۱۷	برای بررسی قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره

۱۲۰	بررسی مذاکرات نمایندگان مجلس در خصوص استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره
۱۲۵	فصل چهارم: توالی فاسد جرم انگاری (تورم قوانین کیفری)
۱۲۶	مبحث اول: جرم زایی بالقوه در پرتو فرایند برچسب زنی
۱۲۸	افزایش جرم و جمعیت کیفری
۱۲۹	مبحث سوم: ناکارایی قانون
۱۳۰	مبحث چهارم: لطمه به آزادیهای فردی حوزه خصوصی افراد
۱۳۲	اینترنت
۱۳۴	ابزارهای مورد نیاز برای وصل شدن به اینترنت
۱۳۴	تاریخچه شبکه های مجازی (اینترنت)
۱۳۷	مبانی نظری اینترنت
۱۴۲	آیین کشف و دادرسی جرایم مجازی
۱۴۲	مبحث اول: آیین کشف جرایم مجازی
۱۴۳	گفتار اول: ابزارهای حمله، فاعل و بیش بری در جرایم مجازی
۱۴۳	بند اول: ابزارهای حمله در فضای مجازی
۱۴۶	بند دوم: ابزارهای اجتماعی بزهکاران مجازی
۱۴۸	بند سوم: ابزارهای مدافعین در جرایم مجازی
۱۴۹	گفتار دوم: تشریفات کشف جرایم مجازی
۱۴۹	بند اول: اصول اولیه حاکم بر تحقیقات مجازی
۱۵۰	بند دوم: جمع آوری و حفظ ادله
۱۵۲	بند سوم: اداره صحنه جرم
۱۵۲	بند چهارم: تهیه صورت جلسه ثبت جزئیات در صحنه جرم
۱۵۳	بند پنجم: روند کشف جرایم در داده های در حال مبادله
۱۵۴	مبحث دوم: آیین دادرسی جرایم فضای مجازی
۱۵۵	گفتار اول: تشخیص دادگاه داخلی صالح در جرایم مجازی
۱۵۸	گفتار سوم: آرایه و ابزار داده ها
۱۵۹	مبحث سوم: کشف، پیگرد و پیشگیری از جرایم مجازی در سطح بین المللی
۱۶۰	بند اول: سازمان های همکاری اقتصاد و توسعه

۱۶۱		بند دوم: سازمان ملل متحد
۱۶۳		بند سوم: شورای اروپا
۱۶۶		بند چهارم: گروه هشت
۱۶۹		فضای مجازی از دریچه جامعه‌شناسی و روانشناختی
۱۸۵		نقش رسانه‌های گروهی در جرم‌انگاری و جرم‌زدایی
۱۸۹		جهانی‌شدن در پرتو فضای مجازی
۱۹۳		تعاریف و مفاهیم
۱۹۶		ویژگی‌های بازجهانی‌شدن
۱۹۷		ارتباط شبکه‌های اجتماعی مجازی با جهانی‌شدن
۲۰۰		برآمد
۲۰۱		راهکارها
۲۰۳		منابع

همزمان با دسترسی روز افزون و گسترده جوانان به شبکه های اجتماعی اعم از اینترنت، وات ساپ و تلگرام و اینستاگرام و ماهواره وسایر شبکه ای اجتماعی، بخش مهمی از فعالیت های آموزشی، شغلی و فراغتی آنها را به خود اختصاص داده است. به این جهت این احتمال وجود دارد که بهره مندی از این پدیده بر نوع کنش ها، اولویت ها و جهت یابی آنها تأثیر داشته باشد، هر چه روابط نوجوانان و جوانان در جهان مجازی افزایش می یابد، دامنه روابط آنان در جهان واقعی کاسته می شوند. رسانه ها به عنوان یکی از مهمترین نهادهای تحول در عرصه جوامع اند و عامل سرنوشت ساز در انتخاب انسان ها به شمار می روند. تحولات اجتماعی و تغییرات بنیادین در عرصه زندگی بشر ساز و دوز عرصه ارتباطات، ناشی از قدرت رسانه ها است. رسانه ها می توانند بهترین وسیله برای روشن شدن اذهان و تلفیق افکار و عقاید مورد نظر باشند. اما در مقابل، انعکاس مستقیم برخی جرایم و شیوه های گوناگون اعمال خشونت نیز برای آن سوی قضیه است که گاهی در وقوع جرم موثر بوده و نتایج کوتاه مدت و دراز مدت غیر قابل جرای خواهد داشت. رسانه های گروهی نه تنها در شکل دادن و مهار کردن جرایم موثرند بلکه در ایجاد تغییر های قانونی لازم و نیز اجباری کردن دوباره برخی شیوه های حفظ نظم نیز نقش مهمی ایفاء می کنند. از طرف دیگر رسانه های جمعی از جمله پیچیده ترین عناصر این طرح در انحراف های اجتماعی هستند. قدم گذاشتن در فضای مجازی، همانند گام نهادن در یک سیاره ناشناخته یا به تعبیری ملموس تر، یافتن خود در طبیعتی بکر با حیات وحشی ناشناخته و کشف نشده است. هر چه این فضا توسعه می یابد، ضرورت تدوین قواعد حقوقی متناسب با تطبیق قواعد موجود برای اجرا در فضای جدید بیشتر احساس می شود. همین امر، باعث می گردد که حقوقدانان بیشتری به تحقیق و پژوهش در خصوص این فضای کشیده شوند. اما این امر، هرگز از بکر بودن این فضا نمی کاهد. از آن جهت که دنیای خیالی ما هر روز در حال رشد و تنوع است؛ هر روز نابغه ها و نبوغ بیشتری در این فضا پدیدار می شود. البته همه نابغه ها به فکر پیشرفت و درستکاری در فضای مجازی نیستند. منافع یا حتی کنجکاوی برخی اقتضا دارد که نقاط ضعف این فضا را به چالش بکشند و کجروی هایی خلق کنند که اگر فضای

مجازی وجود نداشت، هرگز تجربه نمی شدند. برای مثال، قاتلی که به رایانه و اینترنت نیز تسلط دارد، ممکن است بمبی را به قربانی خود وصل کرده و آن را طوری برنامه ریزی کرده باشد که با افزایش کاربران بر خط (آنلاین) یک تارنمای مشهور و رسیدن آنها به تعداد معین، عمل کند. در این صورت، کنجکاوی هر یک از کاربران اینترنت برای دیدن آمار کاربران آنلاین آن تارنما، نتیجه ای اسف بار را در پی خواهد داشت. برخی هم ممکن است برای دیدن صحنه قتل قربانی که در صورت عمل کردن بمب منطقی به صورت آنلاین پخش شود، در صدد جذب مخاطب برای آن تارنما از طریق تارنماهای اصلی و فرعی خود برآیند.

البته «حقوق فضای مجازی» تنها به بررسی این ناهنجاری های استثنایی اختصاص ندارد. اصول و قواعد حقوقی حاکم بر این فضا، به اندازه دنیای واقعی، گسترده و متنوع هستند. به نحوی که اگر قرارداد تا مسئولیت مدنی و از مالکیت فکری تا جرایم مجازی، موضوع بحث این گرایش، فنی است حقوق خواهد بود. آنچه در این میان اهمیت دارد آن است که اصولاً همان قواعد و اصول حقوقی دنیای واقعی بر فضای مجازی حکومت دارد و با تغییر فضا علی القاعده موجب تغییر قواعد نمی شود، مگر اینکه شرایط جدید و بی مانندی به وجود آمده باشد که در این صورت، باید امکان تطبیق قواعد موجود با تاسی قاعده یا استثنایی جدید مورد بررسی قرار گیرد.

فضای مجازی به معنای شبکه جهانی متشکل از زیرساخت های فنی، رایانه ای و مخابراتی می باشد که در سطح جهان با همدیگر پیوسته و مرتبط می باشند. واژه «فضای مجازی» برای نخستین بار توسط ویلیام گیbson^۱ نویسنده داستان علمی تخیلی کتاب نورمنسر^۲ در سال ۱۹۸۴ به کار گرفته شد. فضای مجازی (سایبر) به مجموعه ای از ارتباطات درونی انسان ها از طریق کامپیوتر و وسایل مخابراتی بدون در نظر گرفتن جغرافیای فیزیکی گفته می شود. این روابط در فضایی غیرفیزیکی (مجازی) اتفاق می افتد و به همین دلیل بسیاری از محدودیت های دنیای معمول را ندارد.

1 William Gibson

2 Neuromancer